

တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ

လၢယူၤ ၂၅သီ, ၂၀၁၈နံၣ် KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်# 18-1-PS1

တီအူ, မၢ်တြီၢ်, ချၢၣ်လွံၤထူၣ်, နူသထူၣ်ဒီးနူပျၢၣ်ယၢ်တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ - သးတၢ်ဟူး
တၢ်ဂဲၤလၢအမၤဒံးအသး, တၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်, တၢ်တုၤထီၣ်ကျဲၤမၢ်ကျဲၤဘီ ဒီးတၢ်ယုၢ်
မ့ၢ်ဟးဖျိးဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၢၣ် ၂၀၁၆နံၣ်တုၤလၢယနူၤအါရံၤ ၂၀၁၈နံၣ်

- ၂၀၁၅နံၣ် တၢ်မၤထံၣ်ကီၢ်ဒီးဘၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး (NCA) လၢခ့ၣ်ဆဲၣ်ယူၣ် ဒီးကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် အဘၢၣ်စၢၤ
ဝံၤဘၣ်ဆၣ်သန့ကု ကီၢ်ပယီၤသးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ထီၣ်ဒံးဒၣ် လၢကီၢ်ပယီၤမၢ်ထီၣ်ကလံၤ
စိးအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢတီအူကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤ ကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ် မၤဝဲလွံၤလၢတဘျီ သးဒုခိၣ်တၢ်သိၣ်လိ
ဖဲပယုၣ်နီၤသးကလၢန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးလၢ အအိၣ်ဆိလီၤအသးဖဲ တီအူ, မၢ်တြီၢ်ထူၣ် ဒီးနူပျၢၣ်
ယၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဆၢထီၣ်သးတၢ်အိၣ်, ကျိချံၣ်မိၣ်သၣ် ဒီးတၢ်စုကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဆူအဝဲသ့ၣ်သးက
လၢတဖၣ်တလီၤလီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်အုၣ်သးလၢကီၢ်ပယီၤသး
သ့ၣ်တဖၣ်လဲၤတလၢကွံာ်ဝဲခ့ၣ်အိၣ်ယူၣ်ဟီၣ်ကဝဲၤတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- ထံလီၤကီၢ်ပူၤပူၤလီၤအိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် (IDPs) သူဆိးကါအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
လၢကဒိသဒါလီၤက့ၤအနီၢ်ကစၢ်သးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမ့ၢ် ၁၅သီ, ၂၀၁၇နံၣ်အဆၢကတီၢ် ပူၤလီၤအိၣ် ကမ့ၢ်
(၆၁၅)ဂၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးထီၣ်ခါဝဲ ကီၢ်ပယီၤသးကလၢလၢအအိၣ်ဆိလီၤအသးဖဲ ဖျိးခိၣ် ကရူၢ်,
မၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ဖဲလၢအိးကထီၣ်ဘၢၣ်၁၄သီ, ၂၀၁၇နံၣ်အဆၢကတီၢ်ပူၤသဝီဖိလၢလၢမၢ်ပျီရူၢ်,
မၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် (၈၆)ဂၤ ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီးမၤဝဲတၢ်ထုကဖၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်
သးဒီးယုထီၣ်ဝဲဒံးသိးကက့ၤအိၣ်ဘၣ်က့ၤလၢအနီၢ်ကစၢ်နူသဝီဟံၣ်ပနီၣ်လီၤ.
- ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤတၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံာ်အိၣ်ထီၣ်အါမး, တနီၤအအူကၢၢ်အါ ဒီးတနီၤစုၤဝဲန့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤ လၢတီအူကီၢ်ရှၢၣ်အပူၤဟီၣ်ခိၣ် (၂,၁၀၈) အူကၢၢ် ဘၣ်တၢ်ဟံးဆူၣ်ကွံာ်အီၤလၢ ကီၢ်ပ
ယီၤပယုၣ်နီၤသးကလၢန့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤကီၢ်ပယီၤသးဟံးဆူၣ်ကွံာ်အီၤလၢ လီၤကဝီၤသ
ဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်ဒီးတၢ်သ့အီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤသးတၢ်သိၣ်လိပျီတၢ်ပညိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤခိၣ်
ချ့သးရှၢၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၃၄၀) စုၤကိး ဟံးဆူၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဟီၣ်ခိၣ် ဒီးဒီးလဲၤလီၤကဒါဝဲဆူ သဝီဖိအဂၤ
လၢအအိၣ်ဖဲမဲးကျိကရူၢ်, ဘုသိၣ်ကီၢ်ဆၢ, မၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢနူပျၢၣ်ယၢ်ကီၢ်
ရှၢၣ်တခီသးခိးကီၢ်ဆၢ သးရှၢၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၁၀၁၂) ဟံးဆူၣ် သဝီဖိတဂၤအဟီၣ်ခိၣ် (၁၇၃.၈) အူကၢၢ် လၢ
နီၣ်တကီၢ်ဆၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါ | တီအူ,မၢ်တြီၢ်,ချၢၣ်လွံၤထူၣ်,နူသထူၣ်ဒီးနူပျၢၣ်ယၢ်ကီၢ်ရှၢၣ်သ့ၣ်တ
ဖၣ်(လၢဒိၣ်စဲဘၢၣ် ၂၀၁၆နံၣ်တုၤလၢယနူၤအါရံၤ ၂၀၁၈နံၣ်)

တၢ်ဂီၤလၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အီၤတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၣ်အီၤလၢ KHRG ပျီပူၤပူၤမၤသကိးတၢ်ဖဲတီအူ, မၢ်တြီၢ်,
ချၢၣ်လွံၤထူၣ်, နူသထူၣ် ဒီးနူပျၢၣ်ယၢ်ကီၢ်ရှၢၣ် လၢအဘၣ်တၢ်နဲၣ်လိအီၤလၢ ကညိၣ်ဂံၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် လၢကမၤနီၣ်

မာယါတိမာဘဉ်ဒိပုဂံဝိဇ္ဇးယာ် အတိအိဉ်သးတဖၣ်ဖဲလိာ်ကဝီပုၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်, တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤဘဉ်တၢ်မၤဘၢအီၤဒ်အလီၢ်အိဉ်အသးန့ၣ်လီၤ.^၁ တၢ်ဂီၤ (၂၇)ဘဉ်လၢအအိဉ်လၢတၢ်ဖိလၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘဉ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤယုာ်ဒီးတၢ်ကစီၣ်အဂၤလၢတီအူ, မုၢ်တြီၢ်, ချၢၣ်လွံာ်ထူၣ်, နူသထူၣ်ဒီးနူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်လီၤ.^၂

၁. သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢအမၤဒံးအသးဖဲ တီအူ, ချၢၣ်လွံာ်ထူၣ်, နူသထူၣ် ဒီးနူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အပူၤစးထီၣ်လၢလိာ်ဒံးဘဉ် ၂၀၁၆န့ၣ်တုၤလၢယနူၤအါရံၤ၂၀၁၈န့ၣ်.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘဉ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤဖဲလိာ်ဖၢတြုၤအါရံၤ၁၁သီ, ၂၀၁၇န့ၣ်ဒီးလိာ်ဖၢတြုၤအါရံၤ၂၂သီ, ၂၀၁၇န့ၣ်ဖဲပဲလဲဝဲတၢ်လီၢ်, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆဉ်, တီအူကီၢ်ရၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢစုထွဲတဘျီ အံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးသိလ့ၣ်လၢအဆၢထီၣ်တၢ်အိဉ်တခါ ဘဉ်တၢ်တီဆၢအီၤလၢချံ ဆူထံကျိၣ်ခိတကပၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢစုထွဲတဘျီ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးသိလ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တီဆၢထီၣ်တၢ်အိဉ်သ့ၣ်တဖၣ် ဆူချၢၣ်လၢသုးကလၢန့ၣ်လီၤ. ဒ်KHRGလီၢ်ကဝီပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအသး ဖဲကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဆၢထီၣ်တၢ်အိဉ်အခါ သုးသိလ့ၣ်တဖၣ်အိဉ်ကတံာ်ဝဲ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကျဲအယီၤ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ဘဉ်အိဉ်ခိးတၢ်ယံာ်တန့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤစၢၤမံ မုၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်ရံၣ်လၢတၢ်တီဆၢသုးသိလ့ၣ်လၢထံကျိၣ်ခိးအဝဲသ့ၣ်ဘဉ်အိဉ်ခိးတၢ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-KHRG]

^၁ကညီဂံၢ်ဝိဇ္ဇးယာ်ကရူၢ် KHRG န့ၣ်လိာ်လီၢ်ကဝီပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိတဖၣ်လၢ ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတကပၤလၢ ကမၤနီၣ်မၤယါတၢ်မၤအမၤပယုာ်တၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ် ခိဖျိတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ် ဒ်တၢ်ဟံၣ်နီၣ်တၢ်အတီၤပတီၢ်တၢ်မၤအကျဲအသးဒီးမၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သံကွၢ်ဒီးသဝီဖိအဂၤတဖၣ်, ကွဲးဖျါထီၣ်ဟီၣ်ကဝီတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဖၣ်လၢဘဉ်ယးဖဲ တၢ်လီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ညီန့ၣ်ဟးမၤနီၣ်မၤယါဝဲတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

^၂တၢ်ဂီၤတၢ်ဟံၣ်ဖျါတဘျီအံၤဘဉ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢ KHRG ဝဲဒီးပုၤမၤတၢ်ဖိ ဒီးဒီးသနူၤထီၣ်အသးလၢ တၢ်ဂံၢ်တၢ်ကျိၤလၢအဟဲခိဖျါသးလၢ လီၢ်ကဝီပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိလၢတီအူ, မုၢ်တြီၢ်, ချၢၣ်လွံာ်ထူၣ်, နူသထူၣ် ဒီးနူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရၢၣ် လၢအဘဉ်တၢ်န့ၣ်လိအီၤလၢကမၤနီၣ်မၤယါဝဲလီၢ်ကဝီပုၤဂံၢ်ဝိဇ္ဇးယာ်တၢ်အိဉ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကမၤဂ့ၤထီၣ် KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤယါအကျိၤအကျဲတဖၣ်ဖျါဖျါဖျါအဂီၢ်ဒီး ဒ်သးကန့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးအတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ် လီၤလိာ်ဒဲးဒီး သဝီဖိလၢကီၢ်ပယီၤထးခိတကပၤအတၢ်ထီၣ်တၢ်ဆိကမိဉ်တဖၣ် ဒီးဒ် KHRG အတၢ်ပညိၣ်အိဉ်ဝဲအသးန့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၢ် လၢကတီၣ်ထီၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢဒီးန့ၣ်ဘဉ်လၢပျိပူၤတဖၣ်ခဲလၢာ် ဖဲဘဉ်တၢ်မၤအီၤဒ်အကျိၤအကျဲအိဉ်ဝဲအသးဝံၤဒီး တၢ်ကျိၣ်ထံအီၤ ဒီးတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤပုၤလၢအတူၢ်ဘဉ်တၢ်အဂၤအတၢ်ဘဉ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်ဒီး ဘဉ်တၢ်မၤဘၢအဂီၢ်အကျိၤလၢအကါဒိဉ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လံာ်ဟံၣ်ဖျါလၢအဘူးအတၢ်အဂၤတဖၣ် ဘဉ်တၢ်နီၤဖးလီၤဆူတၢ်ကစီၣ်အကလုာ် တၢ်ဂံၢ်, တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီးအန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်အဲၣ်ဒီးဖးအါထီၣ်တၢ်ဂံၢ်အဂၤလၢအဘဉ်ထွဲလိာ်သးတဖၣ်တခါစုာ်အဂီၢ်ဝံၤသးစူၤကွၢ်ဘဉ်လၢKHRGတၢ်ကစီၣ်သန့တက့ၢ်.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤ ဖဲလါအိၣ်ကထိဘၣ်၂၈ သီ၊
၂၀၁၇နံၣ်ဖဲ၁---သဝီ၊ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်,တီၢ်အူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဆၢသုး
တၢ်အိၣ်ဆူသုးကလၢၤဒီးတၢ်မၤညါသုးကလၢၤတ
ဖၣ်ဝံၤဟဲက့ၤကဒါက့ၤအခါန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤဖဲလါယူၤလံၤ၂၇သီ,၂၀၁၇
နံၣ် ဒီးတၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤဖဲ တၢ်လီၤလၢအဘူးဒီးဒိၣ်ဖးခိၣ်ဝုၢ်, ဒိၣ်ဖး
ခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်,တီၢ်အူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ပၤ
သုးပိးလိသုးကရၢၢ်နီၣ်ဂံၢ် (၉၃၀) ဆၢထီၣ်သုးတၢ်အိၣ်, ကျိချံ
မျိၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်စုကဝဲၤပိးလိသ့ၣ်တဖၣ်ဆူပယုၣ်နီၤသုးကလၢၤ
လၢအအိၣ်လၢ ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဒီးဆၢစုၢ်ကိးဝဲ ဆူတၢ်မၤ
ညါသုးကလၢၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးသိလ့ၣ်အံၤန့ၣ်
ဘၣ်တၢ်ကးဘၢအခိၣ်ဒီးဒၤလံၤဘၢအလွၢ်ဝါယးတဘျီန့ၣ်လီၤ
.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤဖဲလါယူၤလံၤ၂၀သီ,၂၀၁၇
နံၣ်ဖဲ ၈---သဝီ, ကီၢ်သုးဒၤကရၢၢ်, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီၢ်အူ
ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ကီၢ်ပယီၤသုး
သ့ၣ်တဖၣ်ဆိတလဲအသုးန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤပၤဆၢသုးဂ့ၢ်ဝီ
နီၣ်ဂံၢ် (၁၃) လၢအအိၣ်ဆိလီၤအသးလၢ က---သဝီသ့ၣ်
တဖၣ် လဲၤဆူ ဘုဆၣ်ခံတၢ်လီၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဆိတလဲသးအ
ခါန့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အိၤဖဲလါဒိၣ်ဖဲဘၣ်၉သီ,၂၀၁၆
နံၣ်ဖဲလုၤတၢ်လီၤ,ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်,တီၢ်အူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် တီၢ်ဆၢထီၣ်
ဝဲကသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးသုးစုကဝဲၤ တၢ်ပိးတၢ်လိသ့ၣ်တဖၣ် လၢသုး
သိလ့ၣ် (၂၃) ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. KHRG လီၤကဝီၤပၤထၢတၢ်ကစီၣ်
ဖိလၢအဒိၣ်န့ၢ်တၢ်ဂီၤတဂၤဟံၣ်ဖျါဝဲလၢ စးထီၣ်လၢ ၂၀၁၅နံၣ် တၢ်
မၤထံကီၢ်ဒိၣ်န့ၢ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး (NCA) ဝံၤအလီၤခံသုးကလၢၤ
သ့ၣ်တဖၣ်စုၤလီၤဝဲသန့က့ သုးကလၢၤသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးဒီး
မၤတံၢ်တၢ်လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤတဘျုးအံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲလၢမၤ၁၂သီ.၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲဟ---သဝီ, တယံၤလၢတၢ်လီၤ, နီၣ်တၢ်ပျၢ်ကရူၢ်, နီၣ်တ ကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, န့ၣ်ပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ကီၢ်ပယံၤသုး ခိၣ်ချ့သုးရၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၂၉၉) အသုးသိလၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သုးသိလၣ်တဖၣ်အံၤ လဲၤတီၢ် ဆၢထီၣ်သုးတၢ် အိၣ်လၢလီၤကဝီၤသုးကလၢသ့ၣ်တဖၣ်ဝံၤဟဲက့ၤလီၤအဆၢ ကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤတဘျုးအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲ လၢဒိၣ်ဖဲဘၣ် ၁သီ. ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲဟ---သိလၣ်ကျဲၤ လၢအအိၣ်လၢအ---တၢ် လီၤထီၣ်တထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီၢ်အူကီၢ်ရၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ကီၢ်ပယံၤသုးသိလၣ်ရၣ်ကျဲၤတခိၣ် ရၣ်ဂ့ၤထီၣ် က့ၤအသုးသိလၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. ပသုးသိလၣ်ကျဲၤအံၤသုး လၢတၢ်ဆၢထီၣ်ဆၢလီၤသုးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဆူ သအူထၣ်သုး ကလၢန့ၣ်လီၤ. န် KHRGပုၤထၢတၢ်ကစီၣ်ဖိတဂၤဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဝဲလၢကီၢ်ပယံၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤတလၢခုၣ်အံၤယုၣ်ဟီၣ်က ဝီၤတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်လီၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ်တဂ့ၤထီၣ်ကျဲၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ဒိးလီၤမ့ၣ်ပီၤအယံၤ ကီၢ်ပ ယံၤသုးဖိသၢဂၤဘၣ်ဒိးဒိးမ့ၣ်ပီၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-လီၤကဝီၤ သဝီဖိ]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲလၢအိၣ်ကူး ၂သီ. ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲဟ---သဝီ, ရီၣ်ပုၤခွဲကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီၢ်အူ ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲကျဲၤဖးဒိၣ်ချဲလၢ ကီၢ်ပယံၤသုးတဖၣ်ဒးထီၣ်ဝဲ ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤသုးဒုးခိၣ်တၢ်သိၣ်လိ ဖဲလၢယုၤလံ ၁၅သီ, ၂၀၁၇န့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒးကျိတဖၣ် ဖဲအမၤသုးတၢ်သိၣ်လိအဆၢကတီၢ် မၤဘၣ်ဒိ သဝီဖိ လၢအအိၣ် ဖဲဟ---, ဝ---, ဒီးဆ---သဝီ, ရီၣ်ပုၤခွဲကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယံၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် မၤဝဲသုးတၢ်သိၣ် လိဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ်တမၤပျိကွံၣ် (ကျိချံကုခိဖဲ) တၢ်လီၤလၢအဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်သိၣ်လိအံၤအပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယံၤ ကျိချံကုခိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်လီၤတၢ်ဝဲဒၣ်လၢပျိပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယံၤသုးတဖၣ်မၤသုးတၢ်သိၣ်လိအံၤလၢသဝီဖိ အဟီၣ်ခိၣ်လီၤ အပူၤအယံၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ ကျိချံလၢတပီၤဖးထီၣ်ဒီးဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်တ့ၢ်ဘၣ်ဖးဒီး လၢအကျိးပူၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန္နၢ်အီၤဖဲ လါနီၣ်ဗုဘၣ် ၁၇သီ, ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲရူ---သဝီ, မုၢ်သဲးကရူၢ်, လၢၢ်ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲကီၢ်ပယီၤ သိလ့ၣ်ခူၣ်ကျဲတခိၣ်ဟဲခိၣ်ဝဲ ရူ---သဝီအဆၢကတီၢ်န့ၣ် လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်တီၢ်ကျဲၤဝဲလၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤ အသးသိလ့ၣ်ကျဲစးထီၣ်လၢ ရူ---သဝီ တုၤဆူည---သဝီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် မၤဂ့ၤထီၣ်ဝဲ အသိလ့ၣ်ကျဲအံၤတနံၣ်တဘျီ ဒီးမၤလီၤတံၢ်ဝဲ ဒ်သိးသူကျဲလၢ သးတၢ်တီၢ်ကျဲတဖၣ်ဒီးဆုၤထီၣ်ဆုၤလီၤသးတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ကသ့အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် တီၢ်ကျဲၤဝဲလၢကတုၤထီၣ်သးသိလ့ၣ်အံၤစးထီၣ်လၢချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်တုၤဆူမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအအိၣ်ဖဲရူ---သဝီတူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ ၂၀၁၅န့ၣ်တၢ်မၤထံကီၢ်ဒိဘၣ်တၢ်ပတုၢ်တၢ်ခး ဝံၤသန့ကု “ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်ဟူးဂံၤဒံးလၢကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်တၢ်လီၢ်အါအါ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆိတလဲအသး, ဆုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်, လဲၤတလၢကွံာ်ခွၢ်အဲၣ်ယူၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဟံၣ်နီၣ်လီၢ် ဒီးတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အသးသိလ့ၣ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်” န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအယိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲလၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤအခါ တၢ်ပူၤဖျဲးလၢအဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ယုထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ကထးကွံာ်အသးလၢအဝဲသ့ၣ်သးကလၢတဖၣ် အိၣ်တၢ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ.

[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒိန္နၢ်အီၤ ဖဲလါဒိၣ်ဝဲဘၣ် ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲပလဲဝါတၢ်လီၢ်, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ငးနီၣ်ဖျါထီၣ်ကီၢ်ပယီၤသးတီဆုၤ အသးသိလ့ၣ်လၢကဘိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ခိၣ်ထံကျိဒီးကဘိထံလၢ ကလဲၤဝဲဆူချၢၣ်လၢ ဒီးကီၢ်သ့ၣ်သးကလၢလၢ တၢ်ဆုၤထီၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ဆုၤအါထီၣ်အသးဆူအဝဲသ့ၣ်သးကလၢလၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ကတဲာ်ကတီၢ်အသးလၢကငးတၢ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒိန္နီအီၤ ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ ၂၈သီ, ၂၀၁၈န့ၣ် ဖဲသမ့ၤကျိၣ်ကၢၢ်နံၤ, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢၣ်ယၢ်ကီၢ် ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤခိၣ်သးရၣ်နီၣ်ဂံၢ်(၃၂)အသး(၂၀)ဂၤခိယီၤထံကျိၣ်လၢချံန့ၣ်လီၤ. ခိၣ်သးရၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၃၂)အံၤ ဘၣ်တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်ဖဲအီၤလၢ သးခိၣ်ဒိၣ်ဖိလ့န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟဲက့ၤလၢ ဝီၤရၣ်ကီၢ်ဆၣ် ဖဲအဝဲ သ့ၣ်လဲၤတြီယာ် တလၢၤနီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ် ဒိသိးအသုတမၤတၢ်ဟ်ဖျါသး (လီၤတြး) တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဖဲတၢ်မၤလၢကပီၤ တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်တၢ်မၤထံ ကီၢ်ဒိဘ့ၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး(NCA)အမူးတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးဖဲ တလၢၤနီၣ်သးမုၢ် သ့ၣ်တဖၣ်ကဆဲးလီၤစု မုၢ်ကျၢၢ်လၢထံကီၢ်ဒိဘ့ၣ်တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ၁၃သီ, ၂၀၁၈န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

၂. နူသဝီတၢ်သုတၢ်ဘၣ်လၢလူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒိန္နီအီၤ ဖဲလၢမုၢ် ၁၅သီ, ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲဖျးခိၣ်ကရူၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤ တဖၣ်အံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သး ဒီးယုထီၣ်ဝဲလၢ ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ် တဖၣ်ကထးကွၢ်အသးကလၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလၢစုစုတဘျီအံၤဟ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကိးသတြီလၢတယၢ် လၢဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢကညိကျိၣ် ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်တိာ်ဟ်ခိၣ်သ့ၣ် လၢတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်သးဘျီဝဲအံၤအဂီၢ်လၢ-

“သဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲဖျးခိၣ်ကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်သးဒီးယုထီၣ်ဝဲလၢကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်ကထးကွၢ်အသး ကလၢၤလၢပနူသဝီ ဒီးတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်လီၢ်ထူလံၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ” အဝဲသ့ၣ်ကွဲးလီၤစ့ၢ်ကိးတၢ်ပညိၣ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဟ်ဖျါ ထီၣ်သးအဘျီဝဲအံၤဒိအမ့ၢ်-

၁)ပတအဲၣ်ဒီးလၢကလုာ်န့ၣ်ဂၤကပၤဆူၣ်ပုၤဘၣ်.

၂)ကီၢ်ပယီၤသးကလၢၤလၢအအိၣ်လၢပဟီၣ်ကဝီၤပုၤသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ကြးထးကွၢ်အီၤဖဲ ၂၀၁၇န့ၣ်ကတၢ်.

၃)ပအဲၣ်ဒီးမၤအိၣ်တၢ်လၢတၢ်လုာ်အိၣ်ပသးသမူလၢတၢ်သဘျီဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤ.

၄)ပအဲၣ်ဒီးလၢပပုၤကလုာ်ခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကပၤဆူၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်မုၢ်မၤတၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်သးဘၣ်ဆၣ်သန့ကွၢ်ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်မၤအါထီၣ်အသးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢလူၤသီ ကီၢ်ဆၣ်အပူၤကွၢ်ကွၢ်တခီန့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

၃.တၢ်သုးဆူၣ်လီၤကျဲၤတၢ်တၢ်မၤအိၤလၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်သုးရၣ်(၁၂၂)

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤတၢ်ဒိၣ်န့ၣ်အိၤဖဲလၢဖဲပထုၤတၢ်၂၈သီ, ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲတ---သဝီ, လၢမၤလၢကရၢၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်, မၤတြီၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ပဲ ပုၤကွီၤဖိလၢအအိၣ်ဖဲ တ---သဝီတဖၣ်ခူၣ်တၢ်ပူၤလၢ ကဒိသဒၢအသးဒ်သိး တၢ်ဒုးမ့ၢ်ထီၣ်ဒီးကျိၣ်ရံၣ်သ့ၣ်တဖၣ် သုတဘျီအိၤတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီလၢ တၢ်ဒုးကက့ၤကဲထီၣ်ကဒါလၢ ကီၢ်ပယီၤသုး ဒီးကညိသုးဖိၣ်စုကဝဲၤ သ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤအယိ လီၤကဝီၤသဝီခိၣ်န့ၣ် မၤကွီၤဖိသ့ၣ်တဖၣ် ခူၣ်ပၣ်တၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤထံကီၢ်ဒီးတၢ်ပတုၣ်တၢ်ခးဝံၤ ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၤ လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ကီၢ်ဂီၤလၢစုကဝဲၤတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးတၢ်ဒုး ကကဲထီၣ်ဘၣ်ဖုး မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုး သ့ၣ်တဖၣ်မၤအါထီၣ် အသုးလၢလီၤကဝီၤပူၤ အယိန့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤအံၤတၢ်ဒိၣ်န့ၣ်အိၤဖဲလၢအိးကထိၤတၢ် ၁၄သီ, ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲထ---တၢ်လီၤ, လၢမၤပျီကရၢၢ်, လူၤသီကီၢ်ဆၣ်,မၤတြီၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်သဝီဖိပိၣ်မုၢ်, ပိၣ်ခွါဒီးဖိသ့ၣ်အဂၤ(၈၀) ပၣ်ဖိၣ်ထီၣ်သးဒီးလဲၤမၤဝဲတၢ်ဘျီတၢ်ဘျီ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဖဲထ---တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲမၤန့ၣ်အဝဲန့ၣ်လီၤကဝီၤသဝီဖိ ဒီးခရံၣ်ဖိတၢ်အိၣ်ဖိၣ်ဖိတဖၣ်ပၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အသးဒီးလဲၤထီၣ်ပဲ မိကဲဒုကစၢ်လၢတၢ် ဘျီထီၣ်ဘျီထီၣ်ယုထုကဖၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ယုထုကဖၣ်လၢ ထံလီၤကီၢ်ပူၤပုၤယုၢ်မ့ၢ်ပးဖျိးသ့ၣ်တဖၣ်ကက့ၤအိၣ်ဘၣ်က့ၤဆူ အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးထူလံၤအလီၤကသုအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ယုထုကဖၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ ကီၢ်ပယီၤသုး ကထုးကွံၣ်အသုးကလၢလၢအအိၣ်ဘူးဒီး လီၤကဝီၤသဝီဖိ ပၣ်ယိတၢ်ဖဲအိၣ်မၤအိၣ်အလီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အီၤ ဖဲလါမုၤ ၇သိ. ၂၀၁၇နံၣ်ဖဲန---သဝီ, စုၤယၤသံၤရံၣ်ကီၢ်ဆၣ်, န့ၣ်ၤဒီးဟီၣ်ကဝီၤစၢ်ဖိၣ် တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢစုၣ်တဘျီၣ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ကီၢ်ပယီၤခိၣ်သုးရၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၁၂၂), စုၤယၤသံၤရံၣ်ကီၢ်ဆၣ်, အီၤထရုၤ ကီၢ်ရၣ် ဒီးကီၢ်ပယီၤဒုးယၤခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် မၤဆူၣ်သဝီဖိလၢအအိၣ် ဖဲန---သဝီသ့ၣ်တဖၣ်ယုၢ်ထီၣ်ကွၢ်လၢ အသဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် မၤဆူၣ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မၤလီၤဖျါကွၢ်အဟံၣ် လၢအအိၣ်တၢ်ဝဲ အနံၣ်သၢဆံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အနီၢ်ကီၢ်တခီလီၢ် ကဝီၤသဝီဖိ ဖဲန့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဆိးဝဲဖဲန့ၣ်အနံၣ်ယံၣ်တၢ်ဝဲလံၤသန့က့ ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်တဝဲလၢ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤအိၣ်ဆိး တလၢကွၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလၢစုၣ်တဘျီၣ် ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးသိလ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တီဆူၣ်သဝီဖိအဟံၣ်ယီၤတၢ်ပီးတၢ်လီၤလၢ အယီၤလီၤကွၢ်ဝဲ ဒ်အမ့ၢ်သ့ၣ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအဂၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တီဆူၣ်ဟံၣ်ယီၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဆူ ပိၣ်ပါကိတၢ်လီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢ အသုးဆူၣ်သဝီ န့ၣ်ဖိထၢဖိတဖၣ်လၢ အအိၣ် ဖဲန---သဝီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တချုး ဒီးလၢတၢ်သုးဆူၣ်လီၢ်ကျဲၤထီၣ်သးဒီးဘၣ်အခါကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်ထံၣ်လီၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးဒီးလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်စုၤဝဲအယီၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အဖိခိၣ် လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဟီၣ်ခိၣ်ကပံၢ်ဒီးကျိး လၢအဝဲသ့ၣ်မၤအိၣ်ဝဲယံၣ်အနံၣ်တဖၣ်အနံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ လီၤမၤကွၢ်ဝဲန့ၣ် လီၤ.

[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

၄. ကီၢ်ပယီၤသုးဒီးသုးခိးကီၢ်ဆၢတၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢတီၢ်အူ, ဖၣ်ပူၣ်ဒီးဖူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၤဖဲ လၢအိၤကူး ၁၄သီ, ၂၀၁၇ နံၣ်ဖဲပ---သဝီ, ရှိၣ်ပုၤခွဲကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တိၣ်အူကီၢ် ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပနီၣ်တခါ လၢ ဘၣ်တၢ်ဖဲပနီၣ် ဘိးထီၣ်အိၤလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးခိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ် ကွီၤကွီၤလူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲမ့ၢ်သုးတၢ်သိၣ်လိၣ်ကွီၤသုးခိၣ်လၢအ အိၣ်လၢ ပယုၣ်နီၤသုးကလၢတၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ပနီၣ်အိၣ်ကွဲးလီၤအသးလၢပယီၤကျိၣ်လၢ- ဟီၣ်ခိၣ်(၁.၅၂၁) အူကၢၢ်အံၤ မ့ၢ်သုးတၢ်သိၣ်လိၣ်ဖျါ ဒီးတၢ်တဘျီလဲၤတလၢကွၢ် တလၢအိၤနီတၢ်ဘၣ်. ထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤကိတိၣ်ဝဲၤကျိၤ ဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကလုာ် နီၣ်ဂံၢ် (၃၀၀၂-၂) ဖဲလၢမ့ၢ် ၃၀သီ, ၂၀၁၆နံၣ် ဒီး တၢ်ကလုာ် နီၣ်ဂံၢ် (၃၀၀၂-၅) ဖဲလၢမးရှး ၂၀သီ, ၂၀၁၆ နံၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ် (၁.၅၂၁)အူကၢၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ် ဟ်ပနီၣ်အိၤ လၢအမ့ၢ်ပယုၣ်နီၤကီၢ် ပယီၤသုးတၢ်သိၣ်လိၣ်ကွီၤ ပာဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးအလီၢ် ခီဖျါလၢ တၢ်ဟ့ၣ်သုး တၢ်သိၣ်လိၣ် ဒီးသုးတၢ်ဂၤလီၤလၢ အမ့ၢ်တၢ်ခးလိၣ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်မၤအိၤ ဖဲအံၤကိးမ့ၢ်နံၤဒီးအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၤလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ လၢ KHRG ပုၤမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်ကစီၣ်ဖိ မၤတၢ်ထံၣ်လိာ်သံ ကွၢ်ဒီးအိၤတၢ်ဂၤ အတၢ်ဟ်ဖျါအသိး တချုးလၢသုးခိၣ်ဂီၢ်ဂ့ၢ် ကွီၤကွီၤလူၤဆဲးလီၤ တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပနီၣ်ဘၣ်အခါ တၢ်တဒုး သ့ၣ်ညါဆိသဝီဖိလၢ တၢ်နီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ် မၤဝဲသုးတၢ်သိၣ်လိၣ် သၢလိတဘျီ မ့တမ့ၢ်လွံၤလိတဘျီထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]	တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၤဖဲ လၢအိၤကူး ၃၁သီ, ၂၀၁၆ နံၣ် ဖဲပ---သဝီ, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တိၣ်အူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါပနီၣ်လၢ ဘၣ်တၢ်ဖဲပနီၣ် အိၤဘူးဒီး လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတၢ်ဂၤအစံာ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ ပနီၣ်အိၣ်ကွဲးလီၤအသးလၢပယီၤကျိၣ်လၢ- ဟီၣ်ခိၣ်(၅၈၇)အူ ကၢၢ်အံၤ မ့ၢ်ကီၢ်ပယီၤသုး တၢ်သိၣ်လိၣ်ဖျါ ဒီးတၢ်တဘျီလဲၤတလၢ ကွၢ်တလၢအိၤနီတၢ်ဘၣ်. ထံလီၢ်ကီၢ်ပုၤကိတိၣ်ဝဲၤကျိၤဟ့ၣ်လီၤ တၢ်ကလုာ် နီၣ်ဂံၢ် (၀၉၆ ၂၁၁), ဖဲလၢဖုၤတြျါအါရံၤ ၂၀၁၁နံၣ် လၢ သ့ၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ် (၅၈၇) အူကၢၢ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအိၤဆူ ကီၢ်ပယီၤသုးအစုပူၤ ဒီးဟီၣ်ခိၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟ်ပနီၣ်အိၤလၢအမ့ၢ် ကီၢ်ပယီၤသုးအတၢ် ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးတၢ်သိၣ်လိၣ်ကွီၤ (ပယုၣ်နီၤသုး) န့ၢ်ပၤဘၣ်အိၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးအလီၢ် ခီဖျါလၢတၢ်ဟ့ၣ်သုးတၢ်သိၣ်လိၣ် ဒီးသုးတၢ်ဂၤလီၤ လၢအမ့ၢ်တၢ်ခး ကျိသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်မၤအိၤဖဲအံၤကိးမ့ၢ်နံၤဒီးအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပ ယီၤသုးဒီးကီၢ်ပယီၤတၢ်ရဲၣ်သဲကတီၢ်ခိၣ်ယၢၤန့ၣ်ဒီးသ့ၣ်ပုၤကိ တိၣ်ဝဲၤကျိၤ ဟ်ပနီၣ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ကစၢ်ဘၣ်ဆၣ်သနၢ်က့ တၢ်ဂီၤအံၤ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်လီၤတၢ်လၢ အမ့ၢ်စံာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ပၤအိၤလၢ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်မိၢ်ပာ်ဖဲဖုအတၢ်ဟ့ၣ်သါ အိၤအယိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၤ KHRG ပုၤမၤနီၣ်မၤယါတၢ်ကစီၣ်ဖိဟ်ဖျါ ဝဲအသိး ကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်ဟံးဆူၣ်န့ၣ်သဝီဖိဟီၣ်ခိၣ်လၢ အအိၣ်ဖဲ ဖ---တၢ်လီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘိးဘၣ်ရၢလီၤဝဲလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဝဲအံၤဘၣ်တၢ်ပၤအိၤလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးဒီးလၢအပူၤကွံာ် ကီၢ်ပယီၤသ့ၣ်ပုၤကိတိၣ်ဝဲၤကျိၤဟ်ပနီၣ်တၢ်လီၤအံၤဒုးသ့ၣ်ပုၤပျံၤ ကွီၤတခါတၢ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]
---	--

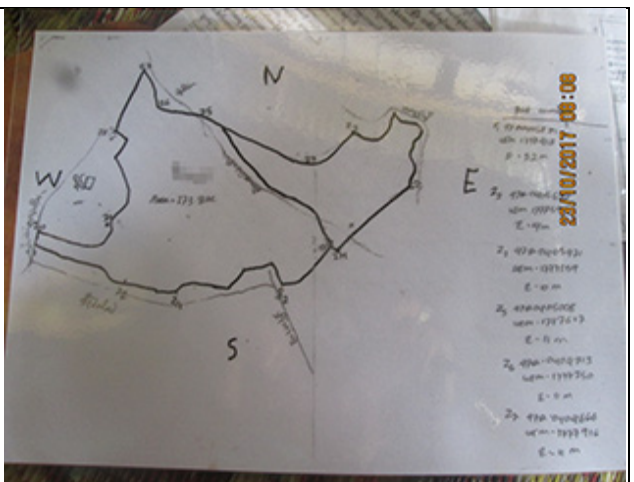
တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၤဖဲ လၢယူၤလံ ၂၁သီ, ၂၀၁၇နံၣ် ဖဲပ---သဝီ, ရှိၣ်ပုၤခွဲကရူၢ်, ဒိၣ်ဖးခိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တိၣ်အူကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢစုထွဲတဘျီ ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤသဝီဖိအရီၤဘၣ်ကျိးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပနီၣ်အဂီၤ လၢအအိၣ်လၢတၢ်ဂီၤပူၤအံၤဘၣ်တၢ်ဘျးပနီၣ်အိၤလၢကီၢ်ပယီၤသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်မၤသုးတၢ်သိၣ်လိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤလၢစုထွဲတဘျီဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ရီၤဘၣ်ထူၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ကျိၤကွံာ်အိၤလၢ ကီၢ်ပယီၤသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် တချုးလၢအဝဲ သ့ၣ်မၤသုးဒုးခိၣ်တၢ်သိၣ်လိၣ် ဖဲလၢယူၤလံ ၁၂သီ, ၂၀၁၇နံၣ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်သုးတၢ်သိၣ်လိၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိဟးဂီၤ သဝီဖိအရီၤဘၣ်ထူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲသုးဒုးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဂၤလီၤအသးလၢ တၢ်ခးကျိတၢ်သ့တဘျီအဆၢကတီၢ် အဝဲသ့ၣ် မၤဘၣ်ဒိဟးဂီၤသဝီဖိအရီၤဘၣ်ကျိးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိးကစၢ်တၢ်ဟ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂီၤအူ KHRG အအိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တၢ် ဘၣ်ဒိဟးဂီၤတဖၣ်အဖိခိၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်စုအိၣ်လိးနီတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အယိၣ်အဝဲကဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်လုာ်အိၣ် သးသမူတၢ်ဂီၢ်ကိခီဖျါလၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အသးလၢအကျိးလၢအဟံၣ်ဖိယိတၢ်ဟဲန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲလါမ့ၤ ၁၈သီ, ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲန့ၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်
 ငးန့ၣ်ဖျါထီၣ် သဝီဖိလၢအအိၣ်ဖဲဘၣ်---တၢ်လီၤ အဟီၣ်ခိၣ်တဖၣ်လၢ အဘၣ်တၢ်ဟံးဆူၣ်အီၤလၢ ကီၢ်ပယီၤငးယၢ်ဂ့ၢ်
 ဝီရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်ကရူၢ် (SOC) လၢအအိၣ်ဆိလီၤအသးလၢ သန့ဒိၣ်ဝုၢ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ
 သ့ၣ်တဖၣ်သ့ၣ်လီၤပနီၣ်ကျဲၤထူၣ်, ပြးထူၣ်ဒီးရီၤဘၣ်ထူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

၆ KHRG လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိဟံးဖျါထီၣ်ဝဲအသိး ကီၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် ဟံးဆူၣ်ကွၢ်သဝီဖိဟီၣ်ခိၣ် ခိဖျါလၢဟီၣ်ခိၣ် အံၤ
 အိၣ်လၢကျဲၤကပၤခံကပၤလၢ လၢအလဲၤဆူ မ---သဝီ, တခးခံသဝီ ဒီးနီၣ်တကီၢ်သန့ဒိၣ်ဝုၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်
 ငးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲရီၤဘၣ်ကျိးသ့ၣ်တဖၣ် ပုၤကွးအီၤသလံန့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢတၢ်ဟံးဆူၣ်ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအယီၤ သဝီဖိ
 သ့ၣ်တဖၣ် ကွးကွၢ်အရီၤဘၣ်ကျိးတသ့လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိဟံၣ်ယီၤတၢ်ဟံးဆူၣ်သးတဖၣ်လီၤမၤကွၢ် မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်
 တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူတဖၣ်ဒီးသန့ထီၣ်အသးလၢအရီၤဘၣ်ကျိးတဖၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲလါအီးကထိဘၣ် ၂၃သီ, ၂၀၁၇န့ၣ်ဖဲညၣ်ခါယုၤခိၣ်သ့ၣ်သဝီ, နီၣ်တကီၢ်ကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်
 ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤငးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ
 သးခိးကီၢ်ဆၢအသးဖိဟံၣ်ဖိယီၤသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်တၢ်လီၤန့ၣ်
 လီၤ. ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ်ဘၣ်ဖဲန့ၣ်အဂီၢ် BGF သးသ့ၣ်တ
 ဖၣ်ဟံးဆူၣ်န့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်
 န့ၣ်လီၤ. KHRG လီၢ်ကဝီၤပုၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဟံးဂၢ်ဟံးကျဲၤ
 ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်လၢ စီၤယ---မ့ၢ်သဝီဖိအကျါတဂၤလၢ BGF
 ဟံးဆူၣ်န့ၣ်အဟီၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. [တၢ်ဂီၤ-KHRG]

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်န့ၢ်အီၤဖဲလါအီးကထိဘၣ် ၂၃သီ, ၂၀၁၇န့ၣ် ဖဲဘ---သဝီ, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, နူပျၢ်ယၢ်
 ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤငးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤတဘျီ
 လၢစီၤယ---ဒီးန့ၣ်ဝဲ ဖဲအမၤန့ၢ် ခုၣ်အံၤယုၤဟီၣ်ခိၣ်လံာ်အုၣ်
 သးအခါန့ၣ်လီၤ. သးခိၣ်လၢဖိ ဟံးဆူၣ်ကွၢ် စီၤယ--- အ
 ဟီၣ်ခိၣ်ဖဲ ၁၉၉၇ ဝံၤဟ့ၣ်လီၤကွၢ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဝဲအံၤဆူ ကညီတၢ်
 မုၢ်တၢ်ခုၣ်သး ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၤလီၤလံာ် သးမုၢ်ဟဲ အစုပူၤန့ၣ်
 လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ ဟီၣ်ခိၣ်အံၤအိၣ်လၢ သးမုၢ်
 ဟဲအစုခါ အံၤထူလၢအမ့ၢ် BGF သးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၁၀၁၂)ခိၣ်
 ဒီးအံၤမ့ၢ်လၢအမ့ၢ်BGFသးရၣ်ခိၣ်(၂)ခံၤအံၤအစုပူၤန့ၣ်လီၤ.
 ဒ်စီၤယ---ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲအသိး အံၤထူဒီးအံၤမ့ၢ်ဟံး
 ဆူၣ်အဟီၣ်ခိၣ် (၁၇၃.၈) အုၣ်ကၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်က့ၢ်အီၤထဲ

တင်ကြီးသွပ်တဖန် ဘဉ်တင်ဒီနီအီလဲ လါယုလံ ၂၆သီ၊ ၂၀၁၇နံ ဝဲလ---သဝီ၊ မဲးကျိကရု၊ ဘုသိင်ကီဆင်၊ မုၢ်တြိကီ ရှုန့ၣ်လီၤ. တင်ကြီးတဖန်ဒုးနဲၣ်ဖျါထီၣ် လီၢ်ကဝီဖိအဟိၣ်ခိၣ်လၢ အဝဲသွၣ်န့ၣ်သါပာဲလၢပျၢၤတဖန် ဘဉ်တင်ဟံးဆူၣ်ကွၢ်အီၤ လၢကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးရူၣ်နီၣ်ဂံၢ်(၃၄၀)စးထီၣ်လၢ၁၉၉၃နံဒီးတုၤမဲးအံၤန့ၣ်လီၤ.မုၢ်မဆါတနံၤအံၤကီၢ်ပယီၤခိၣ်ချ့သုးရူၣ်နီၣ်ဂံၢ် (၃၄၀)သွၣ်တဖန် ဒီးလဲလီၤဟိၣ်ခိၣ်လၢအဟံးဆူၣ်န့ၣ်သဝီဖိတၢ်သွၣ်တဖန် ဆူသဝီဖိအဂၤလၢအအိၣ်လၢ ၀---သဝီသွၣ် တဖန် ဒီးမၤအဝဲသွၣ်ဟ့ၣ်ဟိၣ်ခိၣ်လဲန့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢကီၢ်ပယီၤသုးသွၣ်တဖန် ဟံးဆူၣ်သဝီဖိသွၣ်တဖန်အဟိၣ်ခိၣ် အါအါဂီၢ်ဂီၢ် အယိသဝီဖိသွၣ်တဖန် ဘဉ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲးဒီးတၢ်ကလုာ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသွၣ်တဖန် မုၢ်ပၤဘဉ်ဟိၣ်ခိၣ် သွၣ်တဖန်အံၤလၢပျၢၤလံၤလံၤ ဒီးကျဲးစးယုကဒါက့ၤအဟိၣ်ခိၣ်လၢ တၢ်ဟံးဆူၣ်န့ၣ်အီၤသွၣ်တဖန်ဘဉ်ဆၢၣ် ကီၢ်ပယီၤသုး သွၣ်တဖန်လဲၤကဟံၣ်ကွၢ် အဝဲသွၣ်အကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးသွၣ်တဖန်သုၣ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအတၢ်ကူၣ်တရံးလၢ ကဟံး ဆူၣ်န့ၣ်သဝီဖိသွၣ်တဖန်အဟိၣ်ခိၣ်ဒီးဒီးလဲလီၤက့ၤဝဲဆူသဝီဖိအဂၤသွၣ်တဖန်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.[တင်ကြီး-KHRG]

၅.ဟိန်ခိန်ကပ်ဟးဂီၤလၢတၢ်တုကျဲမုၢ်ကျဲဘိ

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဒိၣ်အိၣ်လၢနီၣ်ဝုဘၣ်၃၀သီ.၂၀၁၇နံၣ်ဖဲသ---သဝီ,မၢ်နီၣ်သီကရူၢ်,ဘံလုကီၢ်ဆၣ်,န့ၣ်ထူၣ်
 ကီၢ်ရူၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဖၣ်အံၤဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ် မံၤစ့ၤတီၤခိပနံၣ်တုကျဲအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘိၤပျုၣ်လၢအမ့ၢ် KNLAန့ၣ်ထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်
 ဒုးယၤခိၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲလၢတၢ်တုကျဲတဘိအံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်တုကျဲဝဲအံၤ မၤဟးဂီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဟိန်ခိၣ် ဒီးလီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါ
 အကျိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.လီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဟိန်ခိၣ်မုၢ်ဘၣ်ဟးဂီၤဘၣ်ဆၣ်တဒီးန့ၣ်ဘၣ်ကျိၣ်စ့တၢ်အိၣ်လိးနီတမံၤဘၣ်
 ခိဖျိလၢဘိၤပျုၣ်တၢ်ကလုာ်အယိန့ၣ်လီၤ. ဘိၤပျုၣ်တဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်တဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်စ့အိၣ်လိးလၢ ဟိန်ခိၣ်ကပ် ဒီး
 တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်လၢ အဟးဂီၤသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲအံၤအဖိခိၣ် လီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါဖိသ့ၣ်တဖၣ် သးတ
 မုၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ အဝဲသ့ၣ်ကခိၣ်ဆၢထီၣ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဝဲအံၤ ခိဖျိတၢ်တုကျဲအံၤအဂီၢ် အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီး
 တၢ်သ့ၣ်န့ၣ်သးန့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.[တၢ်ဂီၤ-KHRG]